

Adak ve oruç borcu

İstanbul/Pendik'ten Rumeysa rumuzlu okuyucumuz: “Ben yirmi yaşındayım. Bu zamana kadarki gerek adak, gerekse oruç borcumun sayısını bilmiyorum. Ödemek için nasıl bir yol izlemeliyim?”

Kula borcumuzda hassas davranıp, Allah’a borcumuzda duyarsız kalmamalıyız. Allah’ın affedici olması Allah’ın büyüklüğüdür, merhametidir, mağfiretidir, şefkatidir, sevgisidir; bu başka mesele. Bizim gerek Allah’a, gerek kula borcumuza karşı duyarlılığımız ise bizim özgün ve saygın kulluğumuzun güzelliğindendir, olgunluğundandır. Kullukta bilerek ihmalkâr davranmamalıyız. Bilmeyerek yaptıklarımızdan veya farkında olmayarak unuttuklarımızdan ise Allah’ın merhameti gereği inşaallah muaf sayılmaktayız, yani sorumlu değiliz.

Bunu bize Kur’ân bir duâ üslubu içinde şöyle müjdeler: “Ey Rabbimiz! Unutur veya hatâya düşer de bir kusur işlersek, bizi onunla hesâba çekme! Ey Rabbimiz! Bizden evvelkilere yüklediğin gibi, bize de ağır vazifeler ve musîbetler verme. Bize güç yetiremeyeceğimiz şeyi yükleme. Günahlarımızı affet! Bizi bağışla! Bize merhamet et.”¹

Allah’a olan borçlarımızı unutmamak için mümkünse yazı dilinden istifâde edebiliriz. Yani borca konu olan ibâdeti not eder ve kazâ edinceye kadar notumuzu imhâ etmeyiz. Not etmek, unutmaya karşı bir tedbirdir. Notumuzda olmayan geçmiş ibâdet borçlarımız için ise, gâlip kanaatimizi esas alırız. Çünkü dayanacak başka bir dalımız yoktur. Bizi bizden başkası bilemez. Kanaatimizi kullanırken yanılma payını da hesaba katarız. Yani üç gün mü, beş gün mü oruç borcumuz olduğunda tereddüt yaşıyorsak, ibâdetle ve hayırda israf olmaz düsturuyla, beş günü esas alırız. Allah kabûl etsin.

Dipnot:

1-Bakara Sûresi: 286.